

студентів диплом бакалавра, отриманий в українському університеті, є лише значно дешевшою, ніж у розвинених країнах світу, сходиною у процесі здобуття освіти. Для завершення навчання і отримання диплома магістра чимало випускників-бакалаврів обирають інші, більш престижні університети світу. Ця проблема теж має дві сторони – з одного боку, дипломи університетів України не є гарантією успішного працевлаштування випускників на світовому ринку праці, з другого боку – якість підготовки фахівців в Україні є достатньо високою, оскільки дає можливість студентам без проблем продовжувати навчання в інших вишах.

По-третє, іноземні студенти, які навчаються в Україні, як правило, є активною частиною народів своїх держав. Зокрема, випускники і студенти Тернопільського національного технічного університету ім. І.Пулня є членами молодіжного Європарламенту, представляють свої національні спільноти у різноманітних європейських і світових громадських організаціях тощо. Повертаючись у свої країни, вони стають місцевою елітою.

По-четверте, покращується фінансова стабільність університетів, у яких навчаються іноземні студенти, їх конкурентоздатність на ринку надання освітніх послуг і поступове перетворення в університети європейського типу.

УДК 378. 14

Наталія Суховенко

ДВНЗ «Криворізький національний університет», Україна

ПРОБЛЕМИ АДАПТУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Natalia Sukhovenko

Kyryvyi Rih National University, Kryvyi Rih, Ukraine

FOREIGN CITIZENS ADAPTATION PROBLEMS AT INITIAL STAGE OF THEIR STUDY

Престиж вищої освіти в Україні залежить від багатьох чинників, зокрема від високої якості підготовки майбутніх фахівців як для України, так і для країн Азії, Африки та Латинської Америки.

Потрапляючи в Україну, до нового соціального середовища, іноземні громадяни проходять складний адаптаційний шлях, оскільки юнаки й дівчата є носіями своїх національних традицій, звичок, світогляду, виховані в іншому законодавчому та релігійному просторі.

Важливі аспекти роботи з іноземними студентами з'ясовано в дослідженнях З. Бакум, Н. Кравцової, Т. Мелкумової, Н. Ушакової та ін.

Нове лінгвокультурне оточення, інша освітня система потребують інтенсивної адаптації на кількох рівнях: психологічному, кліматичному,

фізіологічному, соціокультурному, побутовому, мовному. Ці чинники створюють стресову ситуацію.

Психолог Г. Тріандіс пропонує 5 етапів процесу адаптації: 1) «медовий місяць»; 2) психологічні труднощі; 3) «критична» стадія; 4) часткова адаптація; 5) повна адаптація.

Слід указати й на чинники, що, з нашого погляду, ускладнюють адаптацію:

- відмінність у культурній і релігійній сферах;
- непристосованість іноземців до нових побутових умов;
- адаптація до кліматичних умов;
- етнічна неоднорідність суспільства.

Особам, які працюватимуть з іноземними громадянами, з перших днів перебування іноземців слід ретельно ознайомитися з індивідуальними відомостями про особу іноземного громадянина (місце народження, країна його походження, родина, отримана освіта на батьківщині, віросповідання тощо). Не менш важливо навчити іноземну молодь дотримуватися законів гуртожитку, єдиних правил проживання для всіх. Це складний період адаптації, у якому немає дрібниць, протягом якого закладаються підвалини перебування іноземців в Україні на найближчі 6 років.

Саме викладачі допомагають іноземним студентам оминати негативні моменти адаптації, прискорити процес психолого-педагогічного занурення, розкрити світогляд іноземної молоді, сприяти естетичному вихованню в новому для них суспільстві, пристосуватися до змін життєвого устрою, продуктивно організувати навчальний процес, познайомитися з цікавим молодіжним оточенням і подолати ностальгічні настрої. Адже викладачі університету – носії країнознавчих знань – адаптують іноземних студентів підготовчого факультету до сприйняття інформації про новий лінгвокультурний пласт не лише на заняттях, а й у позааудиторній роботі.

Така робота може бути дуже різноманітною: прогулянки містом, зустрічі з цікавими людьми, відвідання фотовиставок, вернісажів студентів факультету мистецтв, участь у спортивних змаганнях, різних конкурсах, концертах і низці екскурсій, наприклад, під гаслом «Кривий Ріг – моє місто!».

Усім цим заходам передуює копітка попередня робота (організаційна, лексична, просвітня). І тільки тоді, коли викладач відчує, що він і студенти – одна команда, партнери, які готові конструктивно співпрацювати задля отримання нових позитивних знань, вражень, цікавих відкриттів, можна проводити захід.

Особливою популярністю з-поміж студентів-іноземців підготовчого факультету користуються екскурсії.

Так, наприклад, у Кривому Розі цікаво відбувається екскурсія в геолого-мінералогічному музеї. Напередодні екскурсій викладачі на заняттях вивчають необхідну лексику, якою буде послуговуватися екскурсовод. Перекладач залучається для пояснення професіоналізмів.

Іноземних громадян вражають цікаві колекції, які зібрано з різноманітних родовищ багатьох країн світу. Студенти дуже швидко знаходять мінерали зі

своїх країн і починають розповідати про поклади корисних копалин на батьківщині. Монолог екскурсовода перетворюється на полілог студентів, викладачів і співробітників музею.

Отже, мова – той чинник, який зменшує відстань між власною країнознавчою інформацією іноземного студента й новою лінгвокраїнознавчою інформацією, яку вони отримують в Україні. Новий тренд Кривого Рогу – промисловий туризм. У межах цього проекту «Кривий Ріг – рудна скарбниця півдня України» (шахти, кар'єри та гірничо-збагачувальні комбінати), «Кривбас вчора, сьогодні, завтра» (сучасний краєзнавчий музей-галерея, 3-D формат), «Кривий Ріг – місто руди й металу» (металургійний комбінат, машинобудівні та рудоремонтні заводи), «Місто довжиною в життя» (автобусна екскурсія від північного до південного кордону міста). Є у Кривому Розі надзвичайний підземно-наземний метротрем понад 20 км довжиною, який має 9 станцій і розв'язує транспортну проблему міста.

Під час подорожі містом студентів вражають старі промислові зони, які з плином часу природа та дбайливі жителі перетворили на мальовничі ландшафти з цікавим рослинним і тваринним світом. Старі гранітні кар'єри заповнили підземні води й утворилися техногенні водоспади та штучні озера, які нагадують гірські. Іноземці мають змогу ознайомитися з особливим статусом міста – індустріальної столиці, залізорудного серця України. Це місто, яке вражає й не залишає байдужим.

Знання, отримані на екскурсії, візуально доповнюють іноземцям інформацію про наше місто, його давнину й сьогодення та професійно зорієнтовують студентів-іноземців щодо вибору майбутньої спеціальності.

Отже, означені проблеми дають підстави вважати адаптацію одним із вагомих чинників успішного здобуття знань іноземними громадянами.

UDC 37.062.3

Tamunomiebaka Dibi

Ternopil Ivan Puluji National Technical University, Ukraine

CHALLENGES AND FACTORS INFLUENCING INTERNATIONAL STUDENTS' SOCIAL ADAPTION

Higher education has become an increasingly competitive sector. The number of countries that are actively involved in international student recruitment has grown considerably. Given the growing international competition between countries for international students, it has become increasingly important to gain a better understanding of the problems of international students' adaption.

The growing pool of international students has resulted in increased competition because of the money they bring to institutions and to the countries that recruit them. That is why it is necessary to critically look after what foreign students are up to in terms of social adaption.